

Nr 197.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om tillämpning å Stockholms stad av vissa bestämmelser i kommunallagen den 18 december 1953 (nr 753) och lagen den 18 december 1953 (nr 754) om införande av kommunallagen; given Stockholms slott den 19 mars 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om tillämpning å Stockholms stad av vissa bestämmelser i kommunallagen den 18 december 1953 (nr 753) och lagen den 18 december 1953 (nr 754) om införande av kommunallagen.

GUSTAF ADOLF.

Gunnar Hedlund.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

I propositionen föreslås att, i avvidan på resultatet av pågående utredning om kommunallagstiftning för Stockholm, 1953 års allmänna kommunallags bestämmelser om fondbildning skall erhålla motsvarande tillämpning å Stockholms stad.

Förslag

till

L a g

om tillämpning å Stockholms stad av vissa bestämmelser i kommunallagen den 18 december 1953 (nr 753) och lagen den 18 december 1953 (nr 754) om införande av kommunallagen.

Härigenom förordnas, att bestämmelserna i 50 § andra och tredje styckena, 55—57 §§ samt 61 § andra stycket kommunallagen den 18 december 1953, sistnämnda lagrum i vad gäller medel som avsatts till fond, ävensom stadgandena i 5 § lagen den 18 december 1953 om införande av kommunallagen skola äga motsvarande tillämpning å Stockholms stad.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1955.

*Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
19 mars 1954.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, NORDENSTAM.

Efter gemensam beredning med cheferna för finans- och ecklesiastikdepartementen anmäler chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund, fråga om *provisorisk lagstiftning angående kommunal fondbildning för Stockholms stad* samt anför därvid följande.

Den 18 december 1953 har utfärdats ny kommunallag, vilken träder i kraft den 1 januari 1955. Den nya lagen avser icke Stockholms stad, vars kommunalstyrelse alltjämt regleras av lagen den 15 juni 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm. Då det emellertid ansetts önskvärt att, i den utsträckning det är möjligt, liksom tidigare likformighet råder mellan kommunallagarna för Stockholm och för landet i övrigt, har jag tillkallat särskilda sakkunniga¹ för att verkställa översyn av kommunallagstiftningen för Stockholm. I direktiven för de sakkunniga har jag framhållit, att det var önskvärt, att en reviderad kommunallagstiftning för Stockholm kunde sättas i kraft samtidigt som den nya kommunallagen, alltså den 1 januari 1955, men att om detta icke var möjligt, de sakkunniga borde för att underställas 1954 års riksdag framlägga förslag till sådana provisoriska lagstiftningsåtgärder i fråga om den kommunala fondbildningen, att olika bestämmelser i detta ämne icke blir gällande för Stockholm och landet i övrigt från den 1 januari 1955.

I en den 25 november 1953 dagtecknad skrivelse har de sakkunniga, med förmålan att förutsättningar icke förelåg att framlägga förslag till reviderad kommunallag för Stockholm inom sådan tid, att lagen kunde lända till efterrättelse från och med den 1 januari 1955, föreslagit viss provisorisk lagstiftning om fondbildning m. m. för Stockholms del att tillämpas från och med sistnämnda datum.

Yttranden över de sakkunnigas förslag har efter remiss avgivits av statskontoret och överståthållarämbetet. Överståthållarämbetet har vid sitt yttrande fogat utlåtande från Stockholms stadsfullmäktige över förslaget.

Jag anhåller nu att få taga upp denna fråga till behandling.

¹ De sakkunniga är universitetskanslern A. Thomson, ordförande, samt ordföranden i Stockholms stadsfullmäktige, direktören C. A. Anderson, borgarråden H. Berglund, J. Bergvall och Hj. Mehr, ordföranden i Stockholms stadskollegium, fl. dr Yngve Larsson ävensom redaktören A. Grandlen.

Gällande bestämmelser om kommunal fondbildning för Stockholm.

Den särskilda lagen av år 1935 om kommunalstyrelse i Stockholm innehåller inga bestämmelser om fondbildning. Sådana meddelas i stället — liksom för andra kommuner — i lagen den 6 december 1946 om kommunal fondbildning. Vissa bestämmelser av intresse i detta sammanhang meddelas även i lagen den 12 juni 1936 angående användning i vissa fall av kommun eller annan samfällighet tillhörig egendom. I den nya kommunallagen har meddelats bestämmelser om fondbildning. I samband härmed har i lagen om införande av kommunallagen stadgats, att nyssnämnda lagar av 1946 och 1936, sedan kommunallagen den 1 januari 1955 trätt i kraft, icke vidare skall äga tillämpning å landskommun, köping, municipalsamhälle eller annan stad än Stockholm.

Enligt 1946 års fondbildningslag — vilken avlöste lagen den 1 juni 1936 om kommunal fondbildning — äger kommun för framtida ändamål avsätta medel till fyra olika slag av fonder, nämligen särskild fond, allmän investeringsfond, skatteregleringsfond och tillfällig fond. Lagen ger i särskilda avdelningar föreskrifter om dessa fondtyper samt innehåller därjämte vissa för samtliga slag av fonder gemensamma bestämmelser.

Kommun äger enligt 2 § i lagen avsätta medel till följande särskilda fonder, nämligen a) pensionsfond, b) försäkringsfond, c) kassaförslagsfond samt d) fond för bestridande av kostnaderna för förvärvande av viss ägodel, genomförande av visst företag eller upprättande av viss anstalt, där kommunen fattat beslut om ägodelens förvärvande, företagets genomförande eller anstaltens upprättande. Vill kommun avsätta medel för tillgodoseende av annat särskilt, uttryckligen angivet kommunalt behov än i 2 § sägs, erfordras för beslut därom jämlikt 3 § Kungl. Maj:ts medgivande. Medel, som avsatts i enlighet med bestämmelserna i dessa lagrum, får tagas i anspråk för annat ändamål än vid avsättningen bestämts eller i reglemente för fond stadgats, endast om Kungl. Maj:ts tillstånd därtill erhålles.

Bestämmelserna om allmän investeringsfond återfinnes i 3 a § och innebär, att kommun äger att till allmän investeringsfond avsätta medel för anskaffande av tillgångar för stadigvarande bruk. Beslut att taga medel ur fonden i anspråk för annat ändamål skall för att vinna bindande kraft underställas Kungl. Maj:ts prövning och fastställelse.

För reglering av utdebiteringen äger kommun enligt 4 § i samband med fastställande av utgifts- och inkomststaten avsätta medel till skatteregleringsfond. Beslut att taga medel ur fonden i anspråk får fattas endast i samband med fastställande av utgifts- och inkomststaten och må ej avse mer än en tredjedel av det högsta belopp, vartill fonden beräknas uppgå vid utgången av det år beslutet fattas eller uppgått vid utgången av något av de två närmast föregående åren. Enligt 5 § må, då särskilda skäl före-

ligger därtill, med Kungl. Maj:ts tillstånd medel tagas i anspråk ur skatte-regleringsfonden utöver vad nu sagts.

I 6 § ges regler om avsättning till tillfällig fond. Om medel influtit vid avyttring av tillgång för stadigvarande bruk eller på grund av försäkring av sådan tillgång och medlen ej finner omedelbar användning för anskaffande av dylik tillgång, är kommun skyldig att tillsvidare, i avvaktan på beslut om deras tagande i anspråk, avsätta medlen till tillfällig fond, benämnd försäljningsmedelsfond. Överskottsmedel å lån, som upptagits med Kungl. Maj:ts tillstånd och ej i sin helhet åtgått för det med lånet avsedda ändamålet, är kommun likaledes skyldig att avsätta till en fond, nämligen till låneöverskottsfond. Bestämmelserna i 6 § avser även vissa frivilliga fondavsättningar. Avhänder sig kommun tillgång för stadigvarande bruk utan att erhålla ersättning till fulla värdet, må enligt 6 § andra stycket ett belopp motsvarande högst skillnaden mellan fulla värdet och den bekomna ersättningen avsättas till försäljningsmedelsfond. Om kommun eljest erhåller belopp, som ej är att hänföra till kommunens löpande inkomster, får beloppet jämlikt paragrafens fjärde stycke avsättas till tillfällig fond. Såsom dylik fond skall slutligen också anses förnyelsefond, till vilken kommunen må avsätta medel enligt särskilda regler. Jämlikt 7 § får medel, som avsättes till låneöverskottsfond, ej tagas i anspråk utan Kungl. Maj:ts medgivande. Andra till tillfällig fond avsätta medel får enligt samma lagrum, för såvitt icke särskilda villkor blivit fastställda för deras disposition, tagas i anspråk för bestridande av kostnaderna för anskaffande av tillgång för stadigvarande bruk. Kungl. Maj:t må dock medgiva, att dylika medel användes också för annat ändamål.

De för samtliga slag av fonder gemensamma bestämmelserna meddelas i 8—11 §§. Av dessa saknar 10 § intresse i detta sammanhang. I 8 § meddelas vissa bestämmelser om anbringande och nyttjande av fonds medel.

I 9 § meddelas en bestämmelse om ränta och 11 § innehåller en uppräknings av fonder, å vilka fondlagen ej är tillämplig.

I 1936 års lag angående användning i vissa fall av kommun eller annan samfällighet tillhörig egendom stadgas i första stycket förbud för kommun att utan Kungl. Maj:ts medgivande använda ersättning, som uppburits vid försäljning av tillgång för stadigvarande bruk eller på grund av försäkring av sådan egendom, för annat ändamål än anskaffande av annan dylik tillgång eller för avsättning till fond. Enligt andra stycket i lagen må kommun icke utan Kungl. Maj:ts medgivande använda överskott å lån, som med Kungl. Maj:ts tillstånd upptagits, för annat ändamål än för avsättning till fond.

Kommunallagen.

I den nya kommunallagen meddelas regler om fondbildning i 55—57 §§, vilka ingår som en särskild avdelning i kapitlet (4 kap.) om kommunens

drätsel. Detta kapitel inledes med ett stadgande, 50 §, om det kommunala förmögenhetsskyddet. I 50 § första stycket stadgas, att vad kommun tillhör i fast eller lös egendom bör så förvaltas, att kommunens förmögenhet ej minskas. I andra stycket föreskrives att medel, som kommun uppburit såsom vederlag för anläggningstillgång eller på grund av försäkring av sådan tillgång, må tagas i anspråk endast för återbetalning av lån, som upptagits för förvärv av tillgången, eller för anskaffande av annan dylik tillgång. Slutligen stadgas i tredje stycket att såsom anläggningstillgång skall anses fast egendom, så ock lös egendom, avsedd att stadigvarande innehavas av kommunen.

De nyssnämnda bestämmelserna om fondbildning i 55—57 §§ innehåller följande.

I 55 § 1 mom. stadgas, att kommun äger avsätta medel till a) pensionsfond för beredande av pension eller därmed jämförligt understöd åt personer i kommunens tjänst eller deras efterlevande; b) kassaförlagsfond för tillgodoseende av kommunens behov av rörelsekapital; c) allmän investeringsfond för anskaffande av anläggningstillgångar för kommunens behov; samt d) särskild investeringsfond för anskaffande av i avsättningsbeslutet angiven anläggningstillgång. Enligt 2 mom. i 55 § äger kommun i samband med fastställande av utgifts- och inkomststaten avsätta medel till skatteregleringsfond eller taga i anspråk medel ur sådan fond. Beslut att taga medel ur fonden i anspråk må ej avse mer än en tredjedel av det högsta belopp, vartill fonden beräknas uppgå vid utgången av det år beslutet fattas eller uppgått vid utgången av något av de två närmast föregående åren.

I 56 § föreskrives, att kommun må med Kungl. Maj:ts medgivande a) avsätta medel till fond för tillgodoseende av annat särskilt behov än i 55 § 1 mom. sägs; och b) taga i anspråk medel ur fond för annat ändamål än det för vilket fonden är avsedd och, såvitt angår skatteregleringsfond, i vidare mån än i 55 § 2 mom. stadgas.

Enligt 57 § första stycket skall, därest medel, som kommun uppburit såsom vederlag för anläggningstillgång eller på grund av försäkring av sådan tillgång, icke före utgången av det år varunder de influtit anvisats för ändamål som sägs i 50 § andra stycket, medlen avsättas till allmän investeringsfond. Vidare skall enligt 57 § andra stycket överskottsmedel å lån, som kommun upptagit med Kungl. Maj:ts tillstånd, och som ej i sin helhet åtgått för det med lånet avsedda ändamålet, avsättas till allmän investeringsfond, där ej annat föreskrivits vid tillståndets beviljande. 57 § avslutas med ett tredje stycke, innehållande en erinran om att beträffande kommuns skyldighet att i andra fall än i paragrafen sägs avsätta medel till fond är särskilt stadgat.

Reglerna i 55 och 56 §§ ersätter fondbildningslagens bestämmelser om de olika fondtyperna. Sistnämnda lags bestämmelser i 8 § om anbringande och nyttjande av fonds medel ersättes i kommunallagen av bestämmelser, gällande för alla slag av kommunala medel, i andra stycket av 61 §. Fond-

bildningslagens 9 § har icke någon motsvarighet i kommunallagen, under det att den 11 § motsvaras av nyssnämnda slutstadgande i 57 § kommunallagen.

Första stycket i 1936 års lag angående användning i vissa fall av kommun eller annan samfällighet tillhörig egendom motsvaras av 50 § andra och tredje styckena kommunallagen, varjämte 57 § första stycket ansluter därtill. Andra stycket i 1936 års lag har motsvarighet i 57 § andra stycket kommunallagen.

I 5 § lagen om införande av kommunallagen meddelas vissa bestämmelser om äldre fonder vid övergången till de nya reglerna.

Angående motiveringen för de nyheter i nu förevarande hänseenden, som kommunallagen innebär, torde jag få hänvisa till propositionen nr 210/1953, varigenom förslag till lagen framlades. Särskilt å s. 162—164 och 173—176 i propositionen har jag angivit min åsikt i de berörda frågorna.

Utredningens förslag.

Utredningen framhåller i sin skrivelse inledningsvis, att den ansett sig böra i första hand framlägga förslag till sådana provisoriska lagstiftningsåtgärder, som angivits i utredningsdirektiven. Utgångspunkten härför har för det första varit att så vitt möjligt samma bestämmelser i fråga om den kommunala fondbildningen skulle bli gällande för Stockholm som för övriga kommuner från den 1 januari 1955. Vidare hade utredningen ansett sig böra utgå ifrån, att genom sådana provisoriska lagstiftningsåtgärder även skulle givas förutsättningar för att tillämpningen också av lagen den 12 juni 1936 angående användning i vissa fall av kommun eller annan samfällighet tillhörig egendom skulle kunna från angivna datum upphävas även i vad avser Stockholm på samma sätt som beträffande övriga kommunbildningar.

I en vid skrivelsen fogad promemoria lämnas en redogörelse för en av utredningen företagen undersökning rörande möjligheten att tillämpa fondbildningsreglerna i kommunallagen¹ å Stockholms stads i bokslutet för år 1952 redovisade fonderna. I en i promemorian intagen tablå angives dessa fonder, enligt vilket lagrum i 1936 eller 1946 års fondbildningslag vederbörande fond bildats samt det lagrum i kommunallagen som skulle bli tillämpligt å fonden.

I promemorian anges vidare att av undersökningen framgått att inga formella eller redovisningstekniska svårigheter möter mot att tillämpa de nya reglerna å befintliga fonder. Anvisningarna i promulgationslagen till kommunallagen om disposition m. m. av de enligt 1936 och 1946 års fondbildningslagar anordnade fonderna syntes ej heller medföra några problem. Några för Stockholm speciella förhållanden som skulle påkalla att de nya för riket i övrigt gällande fondbildningsreglerna ej skulle kunna tillämpas vid framtida fondavsättningar syntes ej finnas.

¹ Undersökningen avsåg det förslag till kommunallag, som framlades genom proposition nr 210/1953 och som sedermera, såvitt angår fondbildningsreglerna, antogs oförändrat.

I utredningens skrivelse anföres.

Vi ha funnit, att icke några skäl i sak föreligga mot att för Stockholms stad tillämpa de bestämmelser om fondbildning, som äro intagna i 55—57 §§ förslaget till kommunallag enligt propositionen nr 210 till innevarande års riksdag, liksom ej heller mot att giva sådan tillämpning även av bestämmelserna i 6 §¹ förslaget till lag om införande av kommunallagen.

Angivna lagrum i kommunallagsförslaget ersätta 1—7 §§ lagen den 12 juni 1936 om kommunal fondbildning. I 8, 9 och 11 §§ samma lag givas vissa gemensamma bestämmelser. Enligt kommunallagskommittén kunna bestämmelserna i 9 § om förande till fond av ränta och erinringen i 11 § om att donationsfonder icke falla under bestämmelserna om kommunal fondbildning utgå. Innehållet i övrigt i sistnämnda paragraf har viss motsvarighet i 57 § sista stycket av förslaget till kommunallag. Bestämmelserna i 8 § fondbildningslagen om anbringande och nyttjande av fondmedel skola enligt kommunallagsförslaget ersättas av i 61 § andra stycket intagna bestämmelser om anbringande av kommunens penningmedel, vilka bestämmelser således skola ha avseende å alla medel, kommunen har om händer.

För att enahanda regler rörande fondmedel skola kunna bli gällande för Stockholms stad och övriga kommuner och fondbildningslagens tillämpning kunna bringas att upphöra jämväl för Stockholms stad, måste följaktligen genom provisorisk lagstiftning även bestämmelsen i 61 § andra stycket kommunallagsförslaget givas giltighet för Stockholms stad i vad gäller av staden avsatta fondmedel.

De i kommunallagsförslaget intagna reglerna om fondbildning inneburo i jämförelse med de bestämmelser, som gällde vid tiden för framläggandet av kommitténs förslag, bland annat den ändringen, att kommunens rätt att avsätta medel icke skulle i samma utsträckning som då gällde begränsas genom i lag närmare angivna ändamålsbestämmelser. Kommunen skulle nämligen enligt förslaget äga rätt att efter gottfinnande avsätta medel för framtida behov utan annan ändamålsbestämning än att medlen skulle användas för anskaffande av anläggningstillgångar (55 §, 1 mom. c). Kommunallagskommittén har anfört (sid. 287) att denna ändamålsbestämning i och för sig icke vore ett fullt tillfredsställande skydd mot att avsatta medel icke förbrukades för löpande behov. Kommittén har dock funnit att tillräckligt skydd häremot skulle föreligga om kommitténs förslag till förmögenhetsskydd enligt 50 § samtidigt genomfördes. Enligt detta förslag måste kommun tillse, att dess stamförmögenhet för framtiden bevaras, och en förmögenhetsökning, som uppkommit genom avsättning till kapitalfond, kunde icke förbrukas, om bestämmelsen noga efterlevdes, även om fondens medel toges i anspråk för anskaffande av anläggningstillgång, som måste avskrivas på kort tid.

Vad här anförts påkallar således uppmärksamhet åt frågan, om provisorisk lagstiftning för Stockholm å fondbildningens område jämväl kräver, att en förmögenhetsskyddsregel införes.

I detta avseende må först anföras, att genom lag den 30 maj 1952 om ändring i fondbildningslagen kommun redan nu — utan att någon förmögenhetsskyddsregel i lag givits — medgivits rätt att till allmän investeringsfond avsätta medel utan annan ändamålsbestämning än att avsättningen skall avse anskaffande av tillgångar för stadigvarande bruk. Ut-

¹ 6 § i förslaget motsvaras av 5 § i lagen om införande av kommunallagen.

trycket »tillgångar för stadigvarande bruk» torde i sak nära motsvara den i kommunallagsförslaget använda termen »anläggningstillgångar».

Vidare är att erinra om att Kungl. Maj:ts förslag enligt prop. nr 210 på här avhandlade punkt innebär att kommunallagskommitténs lagtextförslag »Vad kommun tillhör i fast eller lös egendom *skall* så förvaltas, att kommunens förmögenhet ej minskas» ändras till »Vad kommun tillhör i fast eller lös egendom *bör* så förvaltas» o. s. v. Genom denna formulering av regeln har enligt vad departementschefen framhållit avsetts att lagfästa den allmänt erkända principen om bevarande av förmögenheten.

Med hänsyn till vad sålunda förekommit efter det kommunallagskommittén avgivit sitt betänkande finna vi det icke nödvändigt att i samband med provisorisk lagstiftning för Stockholm rörande fondbildningen samtidigt införa föreskrift jämväl om tillämpning av den generella förmögenhetsskyddsregeln enligt 50 § första stycket kommunallagsförslaget.

Enligt vad här förordats skall även för Stockholm gälla bestämmelsen i 57 § första stycket kommunallagsförslaget, att medel, som kommunen uppburit såsom vederlag för anläggningstillgång eller på grund av försäkring av sådan tillgång, och som icke före utgången av det år, varunder de influtit, anvisats för ändamål, som sägs i 50 § andra stycket, skola avsättas till allmän investeringsfond. Här föreligger således en formell och reell anknytning till annat lagrum i kommunallagsförslaget. I sistnämnda lagrum stadgas, att medel, som kommun uppburit såsom vederlag för anläggningstillgång eller på grund av försäkring av sådan tillgång, må tagas i anspråk endast för återbetalning av lån, som upptagits för förvärv av tillgången, eller för anskaffande av annan dylik tillgång. Som anläggningstillgång skall enligt tredje stycket angivna paragraf anses fast egendom, så ock lös egendom, avsedd att stadigvarande innehavas av kommunen. De nu berörda föreskrifterna i 50 § ersätta bestämmelserna i första stycket lagen den 12 juni 1936 angående användning i vissa fall av kommun eller annan samfällighet tillhörig egendom. Vi finna det påkallat, att en provisorisk lagstiftning för Stockholms stad gör även innehållet i 50 § andra och tredje styckena tillämpligt å staden.

Innehållet i övrigt i 1936 års lag, nämligen regeln i andra stycket om fondering av överskott å lån, ersättes i kommunallagsförslaget av 57 § andra stycket. Vid en provisorisk lagstiftning för Stockholms stad av sådant innehåll, som här förordats, följer sålunda att tillämpningen av angivna lag kan i dess helhet bringas att upphöra i vad gäller staden.

Utredningen föreslår, att en särskild lag utfärdas av innehåll att vad i 50 § andra och tredje styckena samt 55—57 §§ kommunallagen stadgas skall äga tillämpning å Stockholms stad och att detsamma skall gälla 61 § andra stycket i vad gäller av staden avsatta fondmedel. Lagen föreslås skola träda i kraft den 1 januari 1955. I övergångsbestämmelserna till den föreslagna lagen bör enligt utredningen föreskrivas att vad i 5 § lagen om införande av kommunallagen stadgas om äldre fonder skall tillämpas jämväl å Stockholms stad samt vidare att 1946 års fondbildningslag och 1936 års lag angående användning i vissa fall av kommun eller annan samfällighet tillhörig egendom ej vidare skall äga tillämpning å Stockholms stad. Utredningen har upprättat förslag till dylik lag. — Utredningens förslag är enhälligt.

Remissyttrandena.

Överståthållarämbetet och Stockholms stadsfullmäktige har tillstyrkt förslaget.

Statskontoret har förklarat, att förslaget icke givit anledning till annat uttalande än att enligt ämbetsverkets mening i en provisorisk lagstiftning för Stockholm rörande den kommunala fondbildningen hänvisning även bör ske till bestämmelsen i 50 § första stycket kommunallagen, vilket författningsrum reglerar den grundläggande principen för det kommunala förmögenhetsskyddet.

Departementschefen.

Den nya kommunallagen, som träder i kraft den 1 januari 1955, innefattar gemensamma bestämmelser för stad och land. Lagen gäller dock icke för Stockholms stad, vars kommunalstyrelse alltjämt regleras av 1935 års lag om kommunalstyrelse i Stockholm.

Alltsedan tillkomsten av våra första kommunallagar har det ansetts lämpligt att upprätthålla en viss överensstämmelse till form och innehåll mellan de olika kommunalförfattningarna i sådana avseenden, vari skillnader icke varit sakligt motiverade. Denna strävan till likformighet har bl. a. avsett å ena sidan den särskilda lagen om kommunalstyrelse i Stockholm och å andra sidan motsvarande generella lagstiftning för övriga städer. I kommunallagskommitténs betänkande med förslag till kommunallag har ifrågasatts att lagen om kommunalstyrelse i Stockholm skulle genom en särskild utredning anpassas efter den nya allmänna kommunallagstiftningen. Jag har anslutit mig till denna uppfattning och därför — jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande — tillkallat sakkunniga för att verkställa översyn av Stockholmslagen.

Såsom i direktiven för utredningen framhölls hade det givetvis varit önskvärt att en fullständig revision av kommunallagstiftningen för Stockholm hade kunnat bli färdig att genomföras från och med den 1 januari 1955, samtidigt med att den nya allmänna kommunallagen träder i kraft. Det har emellertid icke varit möjligt att medhinna revisionen på den relativt korta tid som utredningen haft till sitt förfogande, och utredningen har därför, i enlighet med vad jag för sådant fall angivit i direktiven, föreslagit att genom en provisorisk lagstiftning kommunallagens regler göres tillämpliga för Stockholm beträffande ett speciellt, begränsat ämnesområde, inom vilket likställighet ansetts särskilt önskvärd, nämligen i fråga om den kommunala fondbildningen.

Såsom framhållits i det föregående har i kommunallagen i 50 § andra och tredje styckena, 55—57 §§ samt 61 § andra stycket meddelats bestämmelser om kommunal fondbildning, vilka motsvarar de föreskrifter härom som f. n med tillämplighet å alla kommuner meddelas i 1946 års lag om kommunal fondbildning och 1936 års lag angående användning i vissa

fall av kommun eller annan samfällighet tillhörig egendom. Med avseende å vissa redan befintliga fonder har för övergången till de nya bestämmelserna införts föreskrifter i 5 § lagen om införande av kommunallagen. Utredningen har föreslagit att genom en provisorisk lag, som träder i kraft den 1 januari 1955, nämnda stadganden i kommunallagen och dess promulgationslag förklaras skola äga motsvarande tillämpning å Stockholms stad.

I remissyttrandena tillstyrkes förslaget. Statskontoret har förordat att även den allmänna bestämmelsen om förmögenhetsskydd i 50 § första stycket kommunallagen nu göres tillämplig å Stockholms stad. Stadgandet innehåller, att vad kommun tillhör i fast eller lös egendom bör så förvaltas, att kommunens förmögenhet ej minskas.

I direktiven för utredningen har jag redan som min åsikt givit till känna att i fråga om fondbildning olika regler icke bör gälla för Stockholm och landet i övrigt efter den 1 januari 1955. På grund av denna min inställning och då jag finner utredningens förslag tillgodose syftet att i detta hänseende åstadkomma likformighet, vill jag förorda förslaget. Jag instämmer med utredningen i att det icke kan anses nödvändigt att i den provisoriska lagen behandla även frågan om det allmänna kommunala förmögenhetsskyddet, varom stadgas i 50 § första stycket kommunallagen. Med denna fråga, som har betydelse icke endast för fondbildningen, synes lämpligen böra anstå till den fullständiga revisionen av Stockholmslagen.

Inom inrikesdepartementet har upprättats förslag till lag om tillämpning å Stockholms stad av vissa bestämmelser i kommunallagen den 18 december 1953 (nr 753) och lagen den 18 december 1953 (nr 754) om införande av kommunallagen. Därvid har det av utredningen föreslagna övergångsstadgandet ändrats med hänsyn till att i en denna dag på chefens för ecklesiastikdepartementet föredragning beslutad proposition med förslag till ändringar i lagen om församlingsstyrelse m. m. föreslås upphävande av 1936 och 1946 års lagar från den 1 januari 1955.

Föredraganden hemställer härefter att förenämnda inom inrikesdepartementet upprättade förslag till *lag om tillämpning å Stockholms stad av vissa bestämmelser i kommunallagen den 18 december 1953 (nr 753) och lagen den 18 december 1953 (nr 754) om införande av kommunallagen* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Torsten Jeppsson.